

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік қоғамы**

2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңдегі

**Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық
есептілік**

МАЗМҰНЫ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

**ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша**

мың теңге

	Ескертпе	2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)	2023 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	210,077,067	125,187,941
Банктерге берілген несиелер	5	44,550,319	29,575,908
Клиенттерге берілген несиелер	6	736,189,107	726,810,986
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	7	8,096,473	9,040,648
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар		167,470,014	167,470,014
Сатуға арналған деп жіктелген активтер		738,027	726,309
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		2,565,194	2,599,511
Негізгі қаражат		1,403,395	1,476,063
Материалдық емес активтер		432,304	462,081
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер		3,726,476	2,136,597
Басқа активтер		7,367,768	7,264,603
Активтер жиыны		1,182,616,144	1,072,750,661
Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	8	81,579,501	81,093,012
Несиелік ұйымдардың қаражаты	9	80,628,828	80,502,822
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	10	177,107,366	77,340,798
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	11	187,354,111	188,524,346
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		170,844,281	170,157,456
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,289,217	1,719,345
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		12,030,660	12,030,660
Мемлекеттік субсидиялар	12	23,598,767	22,734,825
Басқа міндеттемелер	13	3,292,703	7,055,711
Міндеттемелер жиыны		737,725,434	641,158,975
Меншікті капитал			
Акционерлік капитал	14	428,284,724	428,284,724
Резервтік капитал	14	19,704,422	19,704,422
Жинақталған шығындар		(3,098,436)	(16,397,460)
Меншікті капиталдың жиыны		444,890,710	431,591,686
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың жиыны		1,182,616,144	1,072,750,661
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)	14	1,040.74	1,009.53

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

**ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	<i>31 наурызда аяқталған үш айда аудиттелмеген</i>		
	<i>Ескертме</i>	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары		5,659,339	4,539,975
Банктерге берілген несиелер		926,923	5,947,355
Клиенттерге берілген несиелер		31,662,115	22,796,781
Инвестициялық бағалы қағаздар		4	16,100
		38,248,381	33,300,211
Басқа пайыздық кірістер			
Басқа активтер		-	618,690
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек		191,731	202,190
		38,440,112	34,121,091
Пайыздық шығыстар			
Акционер алдындағы берешек		(1,757,614)	(1,873,357)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек		(4,440,930)	(5,658,478)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек		(4,391,166)	(4,530,341)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(4,662,262)	(4,785,413)
Неселік ұйымдардың қаражаты		(3,600,811)	(1,981,544)
		(18,852,783)	(18,829,133)
Таза пайыздық кіріс		19,587,329	15,291,958
Неселік шығындар бойынша шығыстар	15	97,680	(23,497,708)
Неселік шығындар бойынша шығындарды шегергендегі таза пайыздық кіріс		19,685,009	(8,205,750)
Дивидендтер бойынша кіріс			
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан таза пайда/(залал)		554	-
Персоналға арналған шығыстар		(2,000,376)	(1,582,941)
Басқа операциялық шығыстар		(941,535)	(909,557)
Басқа кірістер/(шығыстар), нетто	16	(3,337,473)	3,403,304
Пайыздық емес кіріс/(шығыс)		(6,278,830)	910,806
Салық салуға дейінгі пайда		13,406,179	(7,294,944)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	17	(107,155)	(104,525)
Кезеңдегі пайда		13,299,024	(7,399,469)

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

**ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**

2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде

мың теңге

Ескертме	31 наурызда аяқталған үш айда аудиттелмеген	
	2024	2023
Кезеңдегі пайда	13,299,024	(7,399,469)
Кезең ішіндегі басқа жиынтық табыс	-	-
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны	13,299,024	(7,399,469)

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	Ескертпе	Акционерлік капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда/ жинақталған шығындар)	Жиыны
2023 жылдың 1 қаңтарына (аудиттелмеген)		401,836,884	13,846,278	24,462,637	440,145,799
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)		-	-	(7,399,469)	(7,399,469)
Енішлес ұйымдарды сатып алуға байланысты акциялар шығару		-	-	-	-
Резервтік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)	14	-	-	-	-
Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)	14	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)		401,836,884	13,846,278	17,063,168	432,746,330
2023 жылдың 31 желтоқсанында		428,284,724	19,704,422	(16,397,460)	431,591,686
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)		-	-	13,299,024	13,299,024
Акционерлік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)		-	-	-	-
Резервтік капиталды ұлғайту (аудиттелмеген)	14	-	-	-	-
Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)	14	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)		428,284,724	19,704,422	(3,098,436)	444,890,710

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Қайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Заскучаева Фрида Николаевна

Бас бухгалтер

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	Ескертпе	31 наурызда аяқталған үш айда аудиттелмеген	
		2024 жыл	2023 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Алынған пайыздар		25,699,442	18,491,893
Төленген пайыздар		(7,966,578)	(4,719,642)
Персоналға төленген шығыстар		(2,271,691)	(1,974,619)
Төленген басқа операциялық шығыстар		(952,253)	(866,966)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен болған ақша ағындары		14,508,920	10,930,666
<i>Операциялық активтердің таза ұлғаюы / азаюы</i>			
Банктерге берілген несиелер		(18,294,461)	(8,169,830)
Клиенттерге берілген несиелер		(10,174,969)	(40,181,064)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек		176,202	69,944
Басқа активтер		283,322	640,333
<i>Операциялық міндеттемелердің таза ұлғаюы/(азаюы)</i>			
Мемлекеттік субсидиялар		(220,174)	1,468,743
Басқа міндеттемелер		(3,313,891)	27,412,030
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметте ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы		(17,035,051)	(7,829,178)
Төленген корпоративтік табыс салығы		(1,714,136)	(1,682,727)
Операциялық қызметте қолма-қол ақшаның таза пайдаланылуы		(18,749,187)	(9,511,905)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Бағалы қағаздарды өтеуден түсетін түсімдер		71	2,732
Негізгі құралдарды сатып алу		(215,923)	(69,367)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(31,001)	-
Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі		(246,853)	(66,635)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Жарғылық капиталды ұлғайту			
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздар тартудан түсетін түсімдер	10	110,000,000	140,000,000
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздарын өтеу	10	(1,500)	(1,500)
Акционерден қарыз тартудан түсетін түсімдер	8	-	-
Акционерден қарыздарды өтеу	8	(770,569)	(770,569)
Сыртқы қарыздардың түсуі	9	-	7,967,000
Сыртқы қарыздарды өтеу	9	-	(16,244,000)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу		-	(10,000,000)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыздар тартудан түскен түсімдер	11	480,000	1,000,000
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыз қаражатын өтеу	11	(5,821,883)	(5,459,104)
Төленген дивидендтер		-	-
Қаржы қызметінен ақшалай қаражаттың таза түсімі		103,886,048	116,491,827
Күтілетін несиелік шығындардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(882)	(2,495)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі		84,889,126	106,910,792
Кезең басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары		125,187,941	107,720,283
Кезең соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	210,077,067	214,631,075

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

1. Есеп беретін кәсіпорын

«Аграрлық несиелік корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қоғам» не «Компания») «Аграрлық секторды несиелік беру мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылды. Қоғам Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – «ҚРҰБ») берген Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге арналған лицензия негізінде қызметті жүзеге асырады. Қоғамның қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі реттейді.

Қоғамның негізгі қызметі – агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне қолжетімді несиелік беру жүйесін дамыту жолымен аграрлық саланы индустрияландыруға және әртараптандыруға жәрдемдесу, тиісті лицензия негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, несиелік беру жолымен ауыл шаруашылығы секторын қолдау жөніндегі бағдарламаларды іске асыруға қатысу, отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде инвестициялық жобаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу, лизингтік қызметті, қаржы институттарын қорландыру, заңды тұлғаларды агроөнеркәсіптік кешен субъектілерінің исламдық қағидаттары бойынша қаржыландыру мақсаттары үшін исламдық қаржы құралдарын және заң актілерінде тыйым салынбаған және Жарғыда көзделген Қоғамның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін өзге де қызмет түрлерін пайдалана отырып қаржыландыру.

Қоғамның қаржыландыру жөніндегі қызметі қаражатты пайдалану бойынша нақты талаптар мен шектеулерді көздейді. Клиенттерге несиелер Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асыруға байланысты нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша беріледі.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның Қазақстан Республикасының аумағында 19 тіркелген филиалы бар.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам «ҚазАгроҚаржы» АҚ-да 100% меншік үлесіне ие болды, оның негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешендегі лизингтік қызметті, агроөнеркәсіптік кешенді несиеленді, агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталған республикалық бюджеттік және өзге де бағдарламаларды іске асыруға қатысуды қамтиды.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі - «Бәйтерек» немесе «Акционер») Қоғамның 100% акциясына иелік етеді.

Қоғамның түпкі меншік иесі - Қазақстан Республикасының Үкіметі.

Қоғамның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Астана қ., Иманов к-сі 11.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Қоғамның қызметі Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары Қоғамның бизнесіне әсер етеді. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылығы тәуекелімен ұштасады, олар сондай-ақ жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің құнсыздануы және әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін арттырады.

2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты, бірқатар елдер Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізді. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсерін тигізуде. Санкциялар енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсері байқалды, сарапшылар сонымен қатар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарды болжауда.

Ұсынылған шоғырландырылмаған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қазіргі жағдайларының Қоғамның қызмет нәтижелері мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері оларды басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде

мың теңге

2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары

Сәйкестігі туралы өтініш

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдағы осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындалды. Осы есептіліктің құрамына 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктен кейін болған Қоғамның қаржылық жағдайындағы және оның қызметінің нәтижелеріндегі өзгерістерді түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін тандалған ескертпелер енгізілді. Осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды.

Шоғырландырылмаған қаржылық есептілік «Есеп саясатының елеулі ережелері» бөлімінде белгіленгенді қоспағанда, нақты шығындар бойынша бағалауды есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Осы шоғырландырылмаған қаржылық есептілік бір жай акцияға есептегендегі немесе егер өзгеше көрсетілмесе, деректерді қоспағанда, мыңдаған қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «мың теңге») ұсынылған.

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі қағидаты негізінде жасалды, бұл активтерді іске асыруды және қалыпты қызмет барысында міндеттемелерді өтеуді білдіреді. Қоғамның өз активтерін іске асыру қабілеті, сондай-ақ оның болашақтағы қызметі Қазақстандағы ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайлардың елеулі ықпалына ұшырауы мүмкін.

Бағалау базасы

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қоғамның функционалдық валютасы - қазақстандық теңге (бұдан әрі - «теңге»), ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Қоғам жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін соған байланысты мән-жайларды барынша жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер мыңға дейін дөңгелектенеді.

Есептік бағалау мен кәсіби пайымдауларды пайдалану

Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылатынына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілетініне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалауларды пайдалануын талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалардан өзгеше болуы мүмкін. Болжамдар мен олардың негізінде жасалған есептік бағалаулар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Есептік бухгалтерлік бағалаулардағы өзгерістер бағалаулар қайта қаралған кезеңде, сондай-ақ сол немесе өзге бағалаудың өзгеруі аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың деректеріне әсер ететін әрбір болашақ кезеңде танылады.

Қоғамның есеп саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған 5, 6 және 10-ескертпелерде сипатталған ең маңызды пайымдаулар және есептік бағалауға қатысты белгісіздіктің негізгі көздері соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас.

3. Есеп саясатының маңызды ережелері

Осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілікте қолданылатын есеп саясаты Қоғамның соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданған саясатымен сәйкес келеді.

Бірқатар жаңа стандарттар мен түсініктемелер 2024 жылдың 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдер үшін мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен күшіне енеді. Алайда Қоғам осы шоғырландырылмаған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсініктемелер Қоғамның шоғырландырылмаған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- «Кері жалдаумен сату кезіндегі жалдау міндеттемесі» (ХҚЕС-қа түзетулер (IFRS) 16);

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

- «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу» және «Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер» (ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері);
- «Өнім берушілерді қаржыландыру туралы келісімдер» (ХҚЕС (IAS) 7 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері);
- «Бір валютаны екіншісіне айырбастау мүмкін еместігі» (ХҚЕС (IAS) 21 түзетулері).

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген стандарттарға жаңа түзетулер Қоғамның шоғырландырылмаған қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

4. Ақша қаражаттары және олардың баламалары

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
«Кері репо» операциялары	182,506,244	72,478,190
«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесіндегі (бұдан әрі - «РММ») ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат	6,684,836	3,862,244
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	20,889,572	48,850,260
Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	799	749
	210,081,451	125,191,443
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,384)	(3,502)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	210,077,067	125,187,941

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары мерзімі өтіп кеткен болып табылмайды және несиелік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген). (2023 жылғы 31 желтоқсан: қолма-қол ақша және оның баламалары мерзімі өтпеген және 1-кезеңге жатады).

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының несиелік сапасы «Standard & Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе «Standard & Poor's» шкаласы бойынша айырбасталған басқа агенттіктердің рейтингтері негізінде ұсынылуы мүмкін:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>				<i>Жиыны</i>
	<i>Ағымдағы шоттар</i>	<i>«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шоты</i>	<i>Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері</i>	<i>«Кері репо» операциялары</i>	
Мерзімі өтпеген					
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шотындағы ақшалай қаражат (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	6,684,836	-	-	6,684,836
- ВВВ- бастап ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	11,286,381	-	-	-	11,286,381
- ВВ- бастап ВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	9,597,583	-	-	-	9,597,583
- В- бастап В+ дейінгі несиелік рейтингімен	-	-	-	-	-
- берілген несиелік рейтингі жоқ	5,608	-	799	182,506,244	182,512,651
	20,889,572	6,684,836	799	182,506,244	210,081,451
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(586)	(72)	-	(3,726)	(4,384)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	20,888,986	6,684,764	799	182,502,518	210,077,067

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде

мың теңге

	2023 жылғы 31 желтоқсан				
	«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» Ағымдағы шоттар	РММ ағымдағы шоты	Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	«Кері репо» операциялары	Жиыны
Мерзімі өтпеген					
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ ағымдағы шотындағы ақшалай қаражат (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	3,862,244	-	-	3,862,244
- - ВВВ- бастап ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	8,801,313	-	-	-	8,801,313
- - ВВ- бастап ВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	40,048,483	-	-	-	40,048,483
- берілген несиелік рейтингі жоқ	464	-	749	72,478,190	72,479,403
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейін қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	48,850,260	3,862,244	749	72,478,190	125,191,443
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(2,017)	(42)	-	(1,443)	(3,502)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны	48,848,243	3,862,202	749	72,476,747	125,187,941

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша берілген несиелік рейтингі жоқ ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдығы «Ситибанк Қазақстан» АҚ, «Қазпошта» АҚ және «Фридом финанс» АҚ (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Қазпошта» АҚ қалдықтарын қамтиды).

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамда банкте шоттар болған жоқ, онда ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00%-дан астамын құрады (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: банкте шоттар болған жоқ, онда ақша қаражаттарының қалдықтары мен олардың баламаларының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00%-дан астамын құрады).

2024 жылғы 31 наурызға Қоғам Қазақстан қор биржасында «кері репо» мәмілелерін жасасты, осы мәмілелер бойынша қамтамасыз ету Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері болды. Есепті күнге «кері репо» шарттары бойынша баланстық құны 182,502,518 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 72,476,747 мың теңге).

5. Банктерге берілген несиелер

	2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)	2023 жылғы 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер	44,608,847	29,586,359
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(58,528)	(10,451)
Банктердегі қаражат	44,550,319	29,575,908

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер мерзімі өткен болып табылмайды және несиелік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер мерзімі өткен болып табылмайды және 1-кезеңге жатады).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Төмендегі кестеде банктерге берілген несиелердің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Мерзімі өтпеген		
- BBB- бастап BBB+ дейінгі несиелік рейтингімен	44,608,847	27,209,261
- BB- бастап BB+ дейінгі несиелік рейтингімен	-	2,377,098
	44,608,847	29,586,359
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(58,528)	(10,451)
Банктердегі қаражат	44,550,319	29,575,908

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуді қолдауға бағытталған «Кең-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам «Қазақстан Халық банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,500,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде жыл: Қазақстан Халық Банкі АҚ – 48,775,333 мың теңге және «Банк ЦентрКредит – 3,925,000 мың теңге), нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша жылдық 1.50% және өтеу мерзімі 2025 жылғы 1 наурызға несиелер берді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: жылдық 1,5% (аудиттелмеген)).

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде қоғам 4,017,122 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 6,014,514 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконтты нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал ретінде және 110,678 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 270,623 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконт амортизациясынан түскен пайыздық кіріс тиісінше банктерге берілген несиелер бойынша өзге шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте мойындады. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде жоғарыда аталған несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 12.98% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: жылдық 17.43%-дан 18.42%-ға дейін) қолданды.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам 1 банкте баланса ие болды (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ), оның жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10.00%-нан «Қазақстан Халық банкі» АҚ жалпы сомасы 44,608,847 мың теңгеге (аудиттелмеген) асады.

6. Клиенттерге берілген несиелер

Клиенттерге берілген несиелер аграрлық сектордағы қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген несиелермен ұсынылған және келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Заңды тұлғаларға - несиелік серіктестіктерге берілген несиелер	346,263,085	327,752,769
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер	105,091,533	106,452,355
Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер	195,754,073	196,266,196
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	265,050,556	268,404,726
	912,159,247	898,876,046
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(175,970,140)	(172,065,060)
Клиенттерге берілген несиелер	736,189,107	726,810,986

Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздануына арналған резерв

Төменде 2024 жылдың 31 наурызында аяқталған тоғыз ай ішінде заңды тұлғалар мен жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша күтілетін несиелік залалдарға (КНЗ) резервтің өзгеруіне талдау берілген:

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге***Заңды тұлғаларға-несиелік
серіктестіктерге берілген
несиелер**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	1,507,919	7,093,376	11,819,121	141,792	20,562,208
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер*	444,703	2,645,351	80,379	-	3,170,433
Өтелген активтер	(117,736)	(769,184)	(298,457)	(16,541)	(1,201,918)
1-кезеңге аударымдар	191,955	(189,962)	(1,993)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(82,759)	660,860	(578,101)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(47,020)	(365,511)	412,531	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(83,798)	(775,082)	103,326	23,393	(732,161)
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	-	-	-
Дисконтты босату	-	-	279,980	-	279,980
2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	1,813,264	8,299,848	11,816,786	148,644	22,078,542

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелердің үлкен көлемі клиенттерге берілген несиелердің жалпы баланстық құнының 61,692,742 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте шығындарға бағалау резерві 3,170,433 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге жалпы сомасы 25,880,317 мың теңгеге берілген несиелер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте шығындарға бағалау резерві 1,201,918 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

**Инвестициялық жобаларды жүзеге
асыру үшін заңды тұлғаларға
берілген несиелер**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	4,492,396	2,571	36,812,775	925,766	42,233,508
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	22,866	-	-	-	22,866
Өтелген активтер	-	-	(1)	-	(1)
1-кезеңге аударымдар	430,028	(2,571)	(427,457)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(26,983)	438,327	(411,344)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(961,754)	-	961,754	-	-
М/у кезеңдері мен өзгертілген бастапқы деректердің аударымдары бойынша бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(391,208)	(208,819)	(1,464,457)	(131,192)	(2,195,676)
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	-	-	-
Дисконтты босату	-	-	890,668	-	890,668
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	3,565,345	229,508	36,361,938	794,574	40,951,365

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелердің үлкен көлемі клиенттерге берілген несиелердің жалпы баланстық құнының 688,060 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте шығындарға бағалау резерві 22,866 мың

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде заңды тұлғаларға инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін берілген несиелер жалпы сомасы 3 мың теңгеге өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте шығындарға бағалау резерві 1 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

**Басқа заңды тұлғаларға берілген
несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	6,975,949	5,372,106	54,859,103	4,064,526	71,271,684
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер*	322,295	-	1,237,477	-	1,559,772
Өтелген активтер	(87,825)	(139)	(511,031)	(46,357)	(645,352)
1-кезеңге аударымдар	284,412	(140,324)	(144,088)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(19,708)	19,708	-	-	-
3-кезеңге аударымдар	(581,136)	(5,228,648)	5,809,784	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	923,612	210,614	(929,342)	188,591	393,475
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	-	-	-
Дисконтты босату	-	-	2,718,039	-	2,718,039
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
2024 жылдың 31 наурызына (аудиттелм.)	7,817,599	233,317	63,039,942	4,206,760	75,297,618

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде өзге заңды тұлғаларға берілген несиелердің үлкен көлемі клиенттерге берілген несиелердің жалпы баланстық құнының 10,490,341 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте шығындарға бағалау резерві 1,559,772 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде өзге заңды тұлғаларға жалпы сомасы 5,427,786 мың теңгеге берілген несиелер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте шығындарға бағалау резерві 645,352 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

Келесі кестеде 2024 жылдың 31 наурызында аяқталған тоғыз ай ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша резервтің өзгеруіне талдау келтірілген.

**Жеке тұлғаларға берілген
несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	4,698,220	1,857,726	31,065,046	376,668	37,997,660
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	141,145	-	51,078	-	192,223
Өтелген активтер	(79,428)	(10,267)	(412,368)	-	(502,063)
1-кезеңге аударымдар	1,525,234	(1,345,834)	(179,400)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(38,338)	150,867	(112,529)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(158,495)	(475,593)	634,088	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(1,267,331)	229,806	(8,240)	92,277	(953,488)
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	-	-	-

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Дисконтты босату	-	-	908,279	-	908,279
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
Қалпына келтіру	-	-	4	-	4
2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	4,821,007	406,705	31,945,958	468,945	37,642,615

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелердің үлкен көлемі клиенттерге берілген несиелердің жалпы баланстық құнының 9,773,887 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте шығындарға бағалау резерві 192,223 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер жалпы сомасы 4,750,123 мың теңгеге өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте шығындарға бағалау резерві 502,063 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелер беру жөніндегі жыл сайынғы «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін Қоғам жалпы сомасы 55,753,281 мың теңгеге (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 49,434,631 мың теңге (аудиттелмеген)) нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме – жылдық 1.50% (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған кезең үшін: жылдық 1.50% (аудиттелмеген)) және өтеу мерзімі 2025 жылғы наурызға дейін (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 2024 жылдың 05 наурызына дейін) несиелер берді. Қоғам бастапқы тану кезінде 8,112,813 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 7,051,932 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконтты және клиенттерге берілген несиелер бойынша тиісінше «басқа кірістер, нетто» және пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте 819,431 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 2,159,273 мың теңге (аудиттелмеген)) дисконттың амортизациясынан пайыздық табысты мойындады. 8,112,813 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: 7,051,932 мың теңге (аудиттелмеген)) мөлшерінде несиелерді нарықтық мөлшерлемелерден төмен бастапқы танудан болған алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай: жылдық 21.30%-дан 21.80%-ға дейінгі (аудиттелмеген)) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі - «Искер») шеңберінде берілген несиелерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды; 316,652 мың теңге сомасына жаңа қарыздар берілді (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 5,425,020 мың теңге (аудиттелмеген)). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-21.60% (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 21.30%-21.80%) диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 129,479 мың теңге мөлшерінде (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 2,013,470 мың теңге (аудиттелмеген)) мөлшерінде нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан болған залал өзге шығыстардың құрамында танылды және мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (12-ескерпне).

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамту жол картасы–2020» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 2,525,654 мың теңге сомасына несиелер беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды. (2023 жыл: мың теңге). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (2023 жыл: %-ға дейін) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 610,776 мың теңге мөлшеріндегі (2023 жыл: мың теңге) нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан болған залал өзге шығыстардың құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді.

Өзінің жалпы операциялық қызметі барысында Қоғам ауыл шаруашылығы өнеркәсібіндегі қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша несиелер береді. Нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша берілген несиелерді бастапқы танудан 3,219,349 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде залал (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 1,679,064 мың теңге (аудиттелмеген) (12-ескерпне)) өзге шығыстар, нетто құрамында танылды. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы бастапқы тану кезінде қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейінгі (аудиттелмеген) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамда жалпы несиелік қалдығы меншікті капиталдың 10%-дан асатын қарыз алушылар болған жоқ (2023 жылғы 31 наурыз: жоқ).

Төменде 2023 жылдың 31 наурызында аяқталған үш ай ішінде заңды тұлғаларға берілген несиелер бойынша күтілетін несиелік залалдарға (КНЗ) резервтің өзгеруіне талдау келтірілген:

**Заңды тұлғаларға-несиелік
серіктестіктерге берілген
несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	431,430	67,274	4,249,855	-	4,748,559
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	400,609	89,541	146,837	-	636,987
Өтелген активтер	(9,660)	(12,697)	(12,630)	-	(34,987)
1-кезеңге аударымдар	330,562	(57,015)	(273,547)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(2,193)	3,199	(1,006)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(11,256)	(6,307)	17,563	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	558,543	(30,954)	(2,466,156)	-	(1,938,567)
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(68,445)	-	(68,445)
Дисконтты босату	-	-	2,874,136	-	2,874,136
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	1,698,035	53,041	4,466,607	-	6,217,683

**Инвестициялық жобаларды жүзеге
асыру үшін заңды тұлғаларға
берілген несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	4,675,219	229,951	26,364,105	762,762	32,032,037
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	-	-	-	-	-
Өтелген активтер	(4,924)	-	-	-	(4,924)
1-кезеңге аударымдар	1,073,066	-	(1,073,066)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(205)	205	-	-	-
3-кезеңге аударымдар	(606,976)	(229,951)	836,927	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	307,274	787	6,983,543	986,779	8,278,383
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(458,620)	-	(458,620)
Дисконтты босату	-	-	1,148,048	-	1,148,048
Қалпына келтіру	-	-	-	-	-
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	5,443,454	992	33,800,937	1,749,541	40,994,924

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге***Басқа заңды тұлғаларға****берілген несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	2,686,962	336,021	36,451,901	11,866	39,486,750
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	285,336	-	49,760	-	335,096
Өтелген активтер	(152,057)	(335,805)	(377,634)	-	(865,496)
1-кезеңге аударымдар	1,892,529	(49,597)	(1,842,932)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(61,647)	64,775	(3,128)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(170,492)	(284,964)	455,456	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(1,242,270)	732,178	12,877,590	14,233	12,381,731
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	-	-	(627,033)	-	(627,033)
Дисконтты босату	-	-	1,893,633	-	1,893,633
Қалпына келтіру	-	-	468	-	468
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	3,238,361	462,608	48,878,081	26,099	52,605,149

*Аудиттелмеген***Жеке тұлғаларға берілген несиелер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв (аудиттелмеген)	5,999,920	1,019,162	25,286,386	384,391	32,689,859
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	327,030	-	9,348	-	336,378
Өтелген активтер	(114,634)	(4,589)	(398,434)	-	(517,657)
1-кезеңге аударымдар	4,403,791	(586,283)	(3,817,508)	-	-
2-кезеңге аударымдар	(107,828)	273,514	(165,686)	-	-
3-кезеңге аударымдар	(174,164)	(367,260)	541,424	-	-
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жылдағы КНЗ өзгерістері	(3,961,595)	515,091	3,631,153	280,162	464,811
Тануды тоқтатуға әкелмейтін түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	6,083	145	(207,613)	-	(201,385)
Дисконтты босату	-	-	1,276,685	-	1,276,685
Қалпына келтіру	-	-	162	-	162
Есептен шығарылған сомалар	-	-	-	-	-
2023 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)	6,378,603	849,780	26,155,917	664,553	34,048,853

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген несиелердің сапасы туралы ақпарат берілген:

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Заңды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	145,328,075	114,001,166	54,808,073	2,981,296	317,118,610
-					
30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	377,721	2,524,702	2,089,229	71,633	5,063,285
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	2,145,722	11,358,402	35,559	13,539,683
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	1,413,075	-	1,413,075
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	3,435,961	147,702	3,583,663
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	-	-	5,544,769	-	5,544,769
	145,705,796	118,671,590	78,649,509	3,236,190	346,263,085
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,813,264)	(8,299,848)	(11,816,786)	(148,644)	(22,078,542)
	143,892,532	110,371,742	66,832,723	3,087,546	324,184,543

	2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
		Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар		
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген несиелер					
- мерзімі өтпеген	24,899,056	398,430	36,986,393	693,848	62,977,727
- 30 күннен аз мерзімге мерзімі өткен	1,194,351	-	3,278,812	-	4,473,163
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	297,587	76,290	-	373,877
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	4,645,354	-	4,645,354
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	9,848,691	489,333	10,338,024
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	22,283,388	-	22,283,388
	26,093,407	696,017	77,118,928	1,183,181	105,091,533
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(3,565,345)	(229,508)	(36,361,938)	(794,574)	(40,951,365)
	22,528,062	466,509	40,756,990	388,607	64,140,168

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

<i>Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер</i>	<i>2024 жылдың 31 наурызында (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең 12 айлық КНЗ</i>	<i>2-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>3-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі өтпеген	75,039,576	-	45,268,922	5,323,855	125,632,353
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	1,403,007	-	4,254,405	50,371	5,707,783
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	742,879	5,329,828	458,480	6,531,187
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	4,774,238	1,369,195	6,143,433
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	35,677,589	8,479	35,686,068
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	16,053,249	-	16,053,249
	76,442,583	742,879	111,358,231	7,210,380	195,754,073
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(7,817,599)	(233,317)	(63,039,942)	(4,206,760)	(75,297,618)
	68,624,984	509,562	48,318,289	3,003,620	120,456,455

<i>Жеке тұлғалар</i>	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең 12 айлық КНЗ</i>	<i>2-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>3-кезең Несиелік- құнсызданған емес активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі өтпеген	180,787,218	331,947	27,295,233	817,995	209,232,393
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	10,330,913	-	5,053,102	434,340	15,818,355
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	1,858,374	1,775,702	47,829	3,681,905
- 31 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	2,013,823	41,397	2,055,220
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	-	-	13,994,569	982,682	14,977,251
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілген	-	-	19,223,955	61,477	19,285,432
	191,118,131	2,190,321	69,356,384	2,385,720	265,050,556
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,821,007)	(406,705)	(31,945,958)	(468,945)	(37,642,615)
	186,297,124	1,783,616	37,410,426	1,916,775	227,407,941

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Занды тұлғаларға-несиелік серіктестіктерге берілген несиелер	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданбағ ан активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
- мерзімі өтпеген	134,753,828	98,607,577	61,480,872	2,790,043	297,632,320
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	9,142,151	4,252,114	2,661,211	436,931	16,492,407
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	4,203,429	1,141,569	130,208	5,475,206
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	2,065,824	14,154	2,079,978
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	1,118,175	72	1,118,247
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	-	-	4,954,611	-	4,954,611
	143,895,979	107,063,120	73,422,262	3,371,408	327,752,769
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,507,919)	(7,093,376)	(11,819,121)	(141,792)	(20,562,208)
	142,388,060	99,969,744	61,603,141	3,229,616	307,190,561

Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін занды тұлғаларға берілген несиелер	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
- мерзімі өтпеген	28,240,760	-	38,235,955	669,181	67,145,896
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	832,400	-	9,441,329	638,041	10,911,770
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	16,422	8,726	-	25,148
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	4,160,824	-	4,160,824
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	4,730,454	-	4,730,454
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	-	-	19,478,263	-	19,478,263
	29,073,160	16,422	76,055,551	1,307,222	106,452,355
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,492,396)	(2,571)	(36,812,775)	(925,766)	(42,233,508)
	24,580,764	13,851	39,242,776	381,456	64,218,847

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Басқа заңды тұлғаларға берілген несиелер	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
- мерзімі өтпеген	76,758,835	-	43,671,382	9,153,091	129,583,308
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	3,336,089	3,480,884	15,773,862	109,366	22,700,201
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	12,360,631	2,502,894	-	14,863,525
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	6,070,437	-	6,070,437
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	7,266,540	8,578	7,275,118
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	-	-	15,773,607	-	15,773,607
	80,094,924	15,841,515	91,058,722	9,271,035	196,266,196
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(6,975,949)	(5,372,106)	(54,859,103)	(4,064,526)	(71,271,684)
	73,118,975	10,469,409	36,199,619	5,206,509	124,994,512

Жеке тұлғаларға берілген несиелер	2023 жылдың 31 желтоқсанында				
	1-кезең 12 айлық КНЗ	2-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	3-кезең Несиелік- құнсызданбаған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
- мерзімі өтпеген	181,475,686	1,106,457	20,876,490	771,893	204,230,526
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	12,784,449	1,268,605	7,137,530	851,366	22,041,950
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	6,111,260	3,555,426	602,878	10,269,564
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	4,361,921	23,264	4,385,185
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	-	-	8,395,363	90,500	8,485,863
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	-	-	18,965,847	25,791	18,991,638
	194,260,135	8,486,322	63,292,577	2,365,692	268,404,726
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(4,698,220)	(1,857,726)	(31,065,046)	(376,668)	(37,997,660)
	189,561,915	6,628,596	32,227,531	1,989,024	230,407,066

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамда несиелердің жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10% асатын қарыз алушылар болған жоқ (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге***7. Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек**

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешекті талдау келесідей:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1 жылға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан жоғары</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржы жалгерлігіне жалпы инвестициялар	1,497,776	8,573,120	7,020,760	17,091,656
Қаржы жалгерлігі бойынша болашақ кезеңдердің еңбекпен табылмаған қаржылық кірісі	(172,767)	(823,798)	(767,287)	(1,763,852)
Қаржы жалгерлігіне инвестициялар	1,325,009	7,749,322	6,253,473	15,327,804
КНЗ-дағы бағалау резерві	(633,696)	(3,627,213)	(2,970,422)	(7,231,331)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	691,313	4,122,109	3,283,051	8,096,473

	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>			
	<i>1 жылға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан жоғары</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржы жалгерлігіне жалпы инвестициялар	1,797,907	8,809,078	6,898,736	17,505,721
Қаржы жалгерлігі бойынша болашақ кезеңдердің еңбекпен табылмаған қаржылық кірісі	(247,150)	(920,778)	(804,467)	(1,972,395)
Қаржы жалгерлігіне инвестициялар	1,550,757	7,888,300	6,094,269	15,533,326
КНЗ-дағы бағалау резерві	(666,824)	(3,267,189)	(2,558,665)	(6,492,678)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	883,933	4,621,111	3,535,604	9,040,648

Келесі кестеде 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек бойынша КНЗ-дағы резервтің өзгеруіне талдау келтірілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2024 жылдың 1 қаңтарына күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	3,858	532,701	5,956,119	6,492,678
3-кезеңге аударымдар	-	(398,897)	398,897	-
Шығынға таза бағалау резервін құру	1,383	35,795	701,475	738,653
2024 жылғы 31 наурызға күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	5,241	169,599	7,056,491	7,231,331

	<i>2023 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	673,990	50,038	3,118,715	3,842,743
2-кезеңге аударымдар	(271,833)	271,833	-	-
3-кезеңге аударымдар	(402,157)	(50,038)	452,195	-
Шығынға бағалау резервін таза құру/(қалпына келтіру)	8,165	910,670	2,081,169	3,000,004
2023 жылғы 31 наурызға күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	8,165	1,182,503	5,652,079	6,842,747

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге***Қаржы жалгерлігі портфелінің несиелік сапасы**

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жалгерлігі портфелінің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі өтпеген	222,728	806,368	5,466,571	6,495,667
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	–	–
- 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	330,166	330,166
- 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,769,974	3,769,974
- 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге кешіктірілген	–	–	245,094	245,094
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	–	–	4,486,903	4,486,903
	222,728	806,368	14,298,708	15,327,804
Залалдың бағалау резерві	(5,241)	(169,599)	(7,056,491)	(7,231,331)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешектің жиыны	217,487	636,769	7,242,217	8,096,473
<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>				
	<i>1-кезең 12 айлық күтілетін несиелік шығындар</i>	<i>2-кезең Несиелік- құнсызданбаға н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>3-кезең Несиелік- құнсызданбаға н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік залалдар</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі өтпеген	219,838	783,097	4,160,184	5,163,119
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	327,874	2,422,688	2,670,752	5,421,314
- 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	–	–	255,497	255,497
- 181 күннен артық, бірақ 360 күннен аз мерзімге кешіктірілгендер	–	–	407,095	407,095
- 1 жылдан астам мерзімге кешіктірілгендер	–	–	4,286,301	4,286,301
	547,712	3,205,785	11,779,829	15,533,326
Залалдың бағалау резерві	(3,858)	(532,701)	(5,956,119)	(6,492,678)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешектің жиыны	543,854	2,673,084	5,823,710	9,040,648

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

8. Акционер алдындағы берешек

	Өтеу күні	Жылына номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	Валю та	2024 жылғы 31 наурыз	2023 жылғы 31 желтоқсан
№32 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	13,355,238	13,197,512
№26 келісім бойынша қарыз	2041 жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	17,001,970	16,881,537
№101 келісім бойынша қарыз	2033 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	10,453,223	10,256,549
№76 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,313,151	5,216,488
№85 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	3,984,457	3,942,714
№122 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	3,988,890	3,917,510
№135 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,234,941	7,098,813
№136 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,234,941	7,098,813
№20 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 31 қаңтар	1.00%	Теңге	5,200,950	5,812,653
№34 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 28 қыркүйек	1.00%	Теңге	2,507,132	2,480,009
2018 жылғы 3 шілдедегі цессия шарты бойынша берешек	2024 жылғы 20 желтоқсан	5.00%	Теңге	772,304	758,401
2018 жылғы 3 шілдедегі борышты беру туралы шарт бойынша берешек	2024 жылғы 9 желтоқсан	3.00%	Теңге	165,986	220,160
№43 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 21 маусым	0.28%	Теңге	4,366,318	4,211,853
				81,579,501	81,093,012

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде Қоғам Акционерден қарыз алған жоқ.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам несие берушілермен келісімдердің шектеу келісімдерін сақтауға байланысты талаптарды орындады.

9. Несиелік ұйымдардың қаражаты

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардың қаражатына мыналар кіреді:

	Валюта	Өтеу мерзімі	2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)	2023 жылғы 31 желтоқсан
«Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ	Теңге	2027 жыл	68,510,708	68,385,102
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Теңге	2024 жыл	12,118,120	12,117,720
Несиелік ұйымдардың қаражаты			80,628,828	80,502,822

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айлық кезеңде Қоғам несиелік ұйымдардан қарыз тартқан жоқ.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамда «Ситибанк Қазақстан» АҚ-мен 2024 жылғы мамыр-қазан айларында өтеу мерзімі және жылдық 17.70%-18.0% номиналды сыйақы мөлшерлемесі бар 12,100,00 мың теңге сомасына тоғыз қолданыстағы несиелік шарт бар.

2023 жылы Қоғам «Ситибанк Қазақстан» АҚ-да ашық несиелік желі шеңберінде 7,967,000 мың теңге соманы мерзімінен бұрын өтеді.

2023 жылғы 28 желтоқсанда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дан 35,900,000 мың теңге сомасында Қоғамның айналым қаражатын толықтыруға 6 жыл мерзімімен және жылдық 17.75% номиналды сыйақы мөлшерлемесімен қарыз қаражаты тартылды.

2023 жыл ішінде Қоғам айналым капиталын толықтыру мақсатында «Ситибанк Қазақстан» АҚ-дан 1 жыл мерзімге және номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 17.70-18.46% жалпы сомасы 20,067,000 мың теңгеге қарыз қаражатын тартты.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

10. Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам ҚР Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен, 2024 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 110,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қарыздың төрт траншын алды. Қарыз сомасы – 140,000,000 мың теңге.

Негізгі борышты өтеу кезеңділігі - негізгі борышты мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен Негізгі борышты өтеу кестесіне сәйкес жеңілдікті кезең өткеннен кейін. Есептелген пайыздарды өтеу кезеңділігі – жылына 1 рет, 2024 жылғы 15 желтоқсанға дейін және 2025 жылғы 30 қарашаға дейін.

Алынған қарыз «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,500,000 мың теңгеге (5-ескерпне) одан әрі нысаналы мақсатын орындау шартымен, сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 55,753,281 мың теңгеге (6-ескерпне) несие беруге бағытталды (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 14,672,861 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде оны ішінара пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (12-ескерпне). 1,184,982 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 12.95-14.10% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам ҚР Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен, 2023 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 140,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) екі қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қарыз траншын алды. Қарыз кәсіпорындарды көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу кезінде қолдауға бағытталған мемлекеттік бағдарлама шеңберінде алынды.

Алынған қарыз «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға жалпы сомасы 48,775,333 мың теңгеге, «Банк ЦентрКредит» АҚ-ға одан әрі нысаналы мақсатын орындау шартымен жалпы сомасы 3,925,000 мың теңгеге (5-ескерпне), сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 49,434,631 мың теңгеге (6-ескерпне) несие беруге бағытталды (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 27,620,548 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде оны ішінара пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (12-ескерпне). 5,654,181 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.71-18.25% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша алынған қарыздардың баланстық құны 9,904 мың теңге (аудиттелмеген) сомасында есептелген пайыздарды қоса алғанда, 177,107,366 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады.

11. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек

Иске асыру кезеңі	Жылына номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2024 жылғы 31 наурыз 2023 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 наурыз 2023 жылғы 31 желтоқсан		
			Валют а	Валют а	
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2024-2033 жылдар	0.01%	Теңге	186,385,963	187,590,651
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2027-2028 жылдар	1.00%	Теңге	968,147	933,695
				187,354,110	188,524,346

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде Қоғам Атырау облысы әкімдігінен тартылған 480,000 мың

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

теңге мөлшерінде қарыз алды. Қарызды өтеу мерзімі 2029 жылғы наурызға дейін, пайыздық мөлшерлеме 1% мөлшерінде. Негізгі борышты өтеу кезеңділігі – төлемдерді өтеу кестесіне сәйкес жылына бір рет. Есептелген пайыздарды өтеу кезеңділігі – жылына 1 (бір) рет: 2025 жылғы 02 қазанға дейін, 2026 жылғы 29 тамызға дейін, 2027 жылғы 29 тамызға дейін, 2028 жылғы 29 тамызға дейін және 2029 жылғы 29 наурызға дейін.

Қоғам қаржы жалгерлігі туралы шоғырландырылмаған қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде бастапқы танылған кезде 203,740 мың теңге мөлшерінде дисконтты мойындады (12-ескертпе). Қоғам шарттарда көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздың әділ құнын бағалау үшін жылдық 13.44% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

12. Мемлекеттік субсидиялар

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттел меген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Агробизнесі дамыту Бағдарламасы шеңберінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан және акционерден қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар	20,713,172	19,629,056
Қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша негізгі соманы және пайыздарды ішінара субсидиялау үшін Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар	2,885,595	3,105,769
Мемлекеттік субсидиялар	23,598,767	22,734,825

Үкіметтен алынған мемлекеттік субсидиялар

Қоғам мемлекеттік субсидиялар ретінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан тартылған қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлеме арқылы берілген пайда сомасын көрсетті.

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш ай</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
1 қаңтарға	19,629,056	34,518,176
Қазақстан Республикасының Үкіметінен жергілікті атқарушы органдардан қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (11-ескертпе)	203,740	457,854
Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (10-ескертпе)	14,672,861	27,620,548
«Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі - «Искер») шеңберінде қарыз алушыларға несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(129,479)	(2,013,470)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде банктерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (5-ескертпе)	(4,017,122)	(6,014,514)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе) (өтелетін бөлігі)	(8,112,813)	(7,051,932)
Холдингтен алынған қарыздар шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(718)	(112,159)
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы клиенттерге несиелер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(610,776)	-
Құнсызданудан болған шығындарды жабуға арналған мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(921,577)	(5,714,275)
Кезеңдегі амортизация	(921,577)	(5,714,275)
31 наурызға (аудиттелмеген)	20,713,172	41,690,228

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге**Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар*

Мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме бастапқы танылғаннан кейін Қоғам мемлекеттік бағдарламалардың шарттары орындалғаннан кейін қарыз алушыларға берілген жеңілдікті шарттардағы берешек сомасына сәйкес келетін соманы пайда немесе залал құрамына жатқызады (5 және 6-ескертпелер). Қоғам несиелер бойынша сыйақының төмен мөлшерлемесі арқылы түпкілікті қарыз алушыларға пайданы бөлу жөніндегі міндеттемені көтереді.

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде пайда немесе залал құрамына аударылған мемлекеттік субсидиялар (16-ескертпе) 13,792,485 мың теңгені құрады және «басқа кірістер, неттоға» енгізілді (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай ішінде: 20,906,350 мың теңге).

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш ай</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
1 қаңтарға	3,105,769	3,173,707
Кезең ішінде алынды	5,602,628	2,165,286
Қолжетімділік мерзімінің аяқталуына байланысты қайтарылды	(3,118,791)	(695,293)
Ерекше шарттарды орындаған нақты қарыз алушыларға қаражат аудару арқылы пайдалану	(2,704,011)	(1,422,862)
31 наурызға	2,885,595	3,220,838

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар инвестициялық жобаларға және жаңа немесе бұрын пайдаланылмаған техникалар мен жабдықтарды сатып алуға несиеленген қарыз алушылардың негізгі қарызы мен пайызын ішінара өтеу үшін пайдаланылады. Осы субсидияларды алу үшін қарыз алушылар белгілі бір шарттарды орындауы керек.

13. Басқа міндеттемелер

Басқа қаржылық емес міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Төлеуге берілетін өзге де салықтар	149,272	151,140
Басқасы	213,901	253,528
Басқа қаржылық емес міндеттемелердің жиынтығы	363,173	404,668
Жастарға шағын несиелер беру	289,744	3,502,034
Шартты міндеттемелер бойынша КНЗ-дағы резерв (18-ескертпе)	1,974,408	2,024,597
Кредиторлық берешек	443,888	900,643
Ауылдық ипотека	196,516	196,501
Цессия шарттары бойынша берешек	20,385	20,385
БҰҰ-дан алынған қарыздар	4,589	6,883
Басқа қаржылық міндеттемелердің жиынтығы	2,929,530	6,651,043
Басқа міндеттемелердің жиынтығы	3,292,703	7,055,711

Жастарға шағын несиелер беру

2022 жылғы 30 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі 2022 жылғы 7 ақпандағы №47 кәсіпкерлік бастамаға жәрдемдесу жөніндегі шараларды ұйымдастыру және қаржыландыру қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізді. Енгізілген өзгерістерге сәйкес агент – Қоғам арқылы жастарға микронесиелер берудің жаңа тетігі құрылды. Осы мақсаттар үшін 2023 жылдың наурыз айында Қоғам әр облыстың мемлекеттік жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау департаменттері шешім қабылдағаннан кейін жастарды кейіннен бөлу үшін 28,980,000 мың теңге алды. Қаржыландырумен жастар арасынан шамамен 5,800 кәсіпкерлік субъектісін қамту жоспарлануда. Номиналды пайыздық мөлшерлемесі 2.50% және несиелену мерзімі 5-7 жыл болатын 21-35 жас аралығындағы адамдарға микронесиелер беру болжанады. Өз кезегінде Қоғам агенттің қызметтері үшін келісілген комиссиялық пайызды алады. 2024 жылғы

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

31 наурызда аяқталған кезеңде жастарға микронесие беру жөніндегі Қоғамның комиссиялық сыйақысы 141,484 мың теңгені құрады (2023 жыл: жоқ, өйткені Сенім білдірілген агенттің функциясы 2023 жылғы сәуірден бастап қабылданды).

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша жастарға микронесие беру жөніндегі өзге де қаржылық міндеттемелердің шамасы негізінен жергілікті атқарушы органдардан алынған, бірақ түпкі пайдаланушыларға әлі берілмеген қаражаттың шамасын қамтиды.

Ауылдық ипотека

Қоғам ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасында Сенім білдірілген агент қызметін атқарды және клиенттерге берілген несиелер бойынша берешек сомасының жылдық 2.5%-дан 3.0%-на дейінгі қаражатты басқару комиссиясын алды. 2024 жылғы 31 наурызда аяқталған кезеңде Қоғамның ауылдық ипотека бойынша комиссиялық сыйақысы 150 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 наурызда аяқталған кезең үшін: 516,852 мың теңге).

2023 жылғы 31 наурыздағы ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасында Сенім білдірілген агенттің функциялары тұрғын үй сертификаттары шеңберінде берілген ипотекалық қарыздар бойынша Сенім білдірілген агенттің функцияларын қоспағанда «Отбасы банк» АҚ-ға берілді.

14. Меншікті капитал*Акционерлік капитал*

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Жалғыз акционер толық төлеген Компанияның тіркелген және шығарылған жай акцияларының саны 427,059,079 дана құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 427,059,079 дана).

Резервтік капитал

2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғамның резервтік капиталы 19,704,422 мың теңгені (аудиттелмеген) құрайды (2023 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша: 13,846,278 мың теңге). Қоғамның саясатына сәйкес резервтік капитал болашақ шығындарды және басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

2024 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдың ішінде 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін дивидендтер жарияланбаған немесе төленбеген.

2023 жыл ішінде Акционердің 2023 жылғы 31 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін 13,677,185 мың теңге немесе бір жай акцияға 33.60 теңге сомасында дивидендтер жариялады және төледі. Дивидендтер 2023 жылдың 31 шілдесінде төленді.

Төменде Қазақстан қор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны келтірілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Активтер	1,182,616,144	1,072,750,661
Материалдық емес активтерді шегергенде	(432,304)	(462,081)
Міндеттемелерді шегергенде	(737,725,434)	(641,158,975)
Таза активтер	444,458,406	431,129,605
Жай акциялар саны, дана	427,059,079	427,059,079
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)	1,040.74	1,009.53

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге***15. Несиелік шығындар бойынша шығыстар**

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш ай</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Клиенттерге берілген несиелер (6-ескертпе)	891,891	(17,716,271)
Басқа қаржы активтері	(56,855)	(1,872,691)
Банктерге берілген несиелер	(48,077)	(136,355)
Қаржы жалгерлігі (7-ескертпе)	(738,653)	(3,000,003)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	(882)	(2,494)
Инвестициялық бағалы қағаздар	67	2,895
Несиелік сипаттағы шартты міндеттемелер (18-ескертпе)	50,189	(772,789)
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	97,680	(23,497,708)

16. Басқа кірістер, нетто

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш ай</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түсетін өзге де кіріс (12-ескертпе)	12,870,908	15,192,075
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы (12-ескертпе)	921,577	5,714,275
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде банктерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (5-ескертпе)	(4,017,122)	(6,014,514)
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(8,112,813)	(7,051,932)
«Искер» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(129,479)	(2,013,470)
Холдингтен алынған қарыз шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(718)	(112,159)
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» бағдарламалары шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(610,776)	-
Клиенттерге берілген өзге де несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(3,219,349)	(1,679,064)
Ауылдық ипотека бойынша агенттік сыйақы және жастарға микронесие беру (13-ескертпе)	141,633	516,852
Басқа кірістер/(шығыстар)	(1,181,334)	(1,148,759)
Басқа кірістер, нетто	(3,337,473)	3,403,304

Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге де кірістер тиісті мемлекеттік бағдарламалардың талаптарын орындау нәтижелері бойынша кірістер ретінде танылды (12-ескертпе).

17. Корпоративтік табыс салығы

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мынадай позициялардан тұрады:

	<i>Аудиттелмеген аяқталған үш айға</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(107,155)	(104,525)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу (шығын) - уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және азаюы	-	-
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(107,155)	(104,525)

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты есептеу үшін Қоғам қолданатын мөлшерлеме 20% құрайды (2023 жылы: 20%).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

18. Шарттық және шартты міндеттемелер**Салық салу**

Қазақстандық коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында интерпретациясы әртүрлі болуы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жанама ретроспективті әсері бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Сонымен қатар Қоғам басшылығының заңнаманың ережелерін түсінуі салық органдарының осы ережелерді түсінуінен өзгеше болуы мүмкін, нәтижесінде Қоғам жүргізген операцияларды салық органдары басқаша бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеуге әкелуі мүмкін. Қоғам басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше есептілікте қандай да бір резервтер есептелген жоқ деп санайды. Салық органдары соңғы 5 (бес) жылдағы салық деректерін тексере алады. Қоғам басшылығы 2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі тиісті болып табылады және Қоғамның салық, валюта және кеден заңнамаларын сақтау жөніндегі ұстанымдары расталады деп есептейді.

Құқықтық мәселелер

Кәдімгі қызмет барысында Қоғам сот іс-әрекеттері мен талаптарының объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай талаптардың немесе шағымдардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған жағдайда) болашақта Қоғамның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді.

Басшылықта қандай да бір елеулі нақты немесе аяқталмаған сот процестері, сондай-ақ Қоғамға қарсы қойылуы мүмкін ықтимал талап-арыздар туралы ақпарат жоқ.

Несиелік сипаттағы міндеттемелер

Қоғамның шарттық және шартты міндеттемелері мынадай ұстанымдарды қамтиды:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан</i>
Несиелік сипаттағы міндеттемелер		
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	160,947,603	156,028,243
Күтілетін несиелік залалдарға арналған резерв	(1,974,408)	(2,024,597)
	158,973,195	154,003,646
Операциялық жалдау шарттары бойынша міндеттемелер		
1 жылға дейін	97,927	51,919
Шарттық және шартты міндеттемелер	159,071,122	154,055,565

Несиелік сипаттағы міндеттемелер

Жоғарыда көрсетілген жалпы өтелмеген шарттық міндеттемелер міндетті түрде болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені бұл шартты несиелік беру міндеттемелерінің мерзімі аяқталуы мүмкін немесе олар орындалмай аяқталуы мүмкін.

Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісім Қоғам үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда, сондай-ақ несиелеу үшін ресурстар болмаған жағдайда Қоғамның келісімнен біржақты шығу құқығын көздейді.

Төменде КНЗ-дағы резервтердің өзгеруіне талдау жасалады:

	<i>Аудиттелмеген 31 наурызда аяқталған үш ай</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
	<i>1-кезең</i>	<i>1-кезең</i>
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер		
1 қаңтарға	2,024,597	566,311
Кезең ішінде КНЗ өзгеруі	(50,189)	772,789
31 наурыз	1,974,408	1,339,100

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

19. Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржылық есептілікте әділ құны бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелерге баға белгіленетін (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде байқалатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланып нарық деректеріне негізделмеген бағалау әдістері.

Келесі кестеде әділ құны әділ құн көздерінің иерархиясы деңгейлері бөлінісінде ашылатын қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			Жиыны
		Бастапқы деректер 1-деңгей	Бастапқы деректер 2-деңгей	Бастапқы деректер 3-деңгей	
2024 жылғы 31 наурыз					
<i>(аудиттелмеген)</i>					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2024 жылғы 31 наурыз	–	210,077,067	–	210,077,067
Банктерге берілген несиелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	39,930,549	–	39,930,549
Клиенттерге берілген несиелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	501,426,245	133,860,565	635,286,810
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	665,071	6,074,859	6,739,930
Басқа қаржы активтері	2024 жылғы 31 наурыз	–	5,885,607	–	5,885,607
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	67,874,106	–	67,874,106
Несиелік ұйымдардың қаражаты	2024 жылғы 31 наурыз	–	80,628,828	–	80,628,828
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	180,087,891	–	180,087,891
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2024 жылғы 31 наурыз	–	178,471,073	–	178,471,073
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2024 жылғы 31 наурыз	–	158,650,649	–	158,650,649
Басқа қаржылық міндеттемелер	2024 жылғы 31 наурыз	–	2,929,530	–	2,929,530
2023 жылдың 31 желтоқсанында					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	125,187,941	–	125,187,941
Банктерге берілген несиелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	28,863,808	–	28,863,808
Клиенттерге берілген несиелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	537,009,711	115,741,806	652,751,517
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	2,205,942	5,811,044	8,016,986

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

Басқа қаржы активтері	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	6,020,366	–	6,020,366
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	66,367,444	–	66,367,444
Несиелік ұйымдардың қаражаты	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	80,502,822	–	80,502,822
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	170,268,015	–	170,268,015
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	78,590,490	–	78,590,490
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	151,178,003	–	151,178,003
Басқа қаржылық міндеттемелер	2023 жылғы 31 желтоқсан	–	6,651,043	–	6,651,043

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Қоғамның қаржы құралдарының баланстық және әділ құнын салыстыру келтірілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)		
	Баланстық құны	Әділ құны	Танылмаған пайда/ (шығын)
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	210,077,067	210,077,067	–
Банктерге берілген несиелер	44,550,319	39,930,549	(4,619,770)
Клиенттерге берілген несиелер	736,189,107	635,286,810	(100,902,297)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	8,096,473	6,739,930	(1,356,543)
Басқа қаржы активтері	5,885,607	5,885,607	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	81,579,501	67,874,106	13,705,395
Несиелік ұйымдардың қаражаты	80,628,828	80,628,828	–
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	177,107,366	180,087,891	(2,980,525)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	187,354,111	178,471,073	8,883,038
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	170,844,281	158,650,649	12,193,632
Басқа қаржылық міндеттемелер	2,929,530	2,929,530	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгеріс жиыны			(75,077,070)

	2023 жылғы 31 желтоқсан		
	Баланстық құны	Әділ құны	Танылмаған (шығын) / пайда
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	125,187,941	125,187,941	–
Банктерге берілген несиелер	29,575,908	28,863,808	(712,100)
Клиенттерге берілген несиелер	726,810,986	652,751,517	(74,059,469)
Қаржы жалгерлігі бойынша дебиторлық берешек	9,040,648	8,016,986	(1,023,662)
Басқа қаржы активтері	6,020,366	6,020,366	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	81,093,012	66,367,444	14,725,568

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

Несие мекемелерінің қаражаты	80,502,822	80,502,822	–
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	188,524,346	170,268,015	18,256,331
Үкімет алдындағы берешек	77,340,798	78,590,490	(1,249,692)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	170,157,456	151,178,003	18,979,453
Басқа қаржылық міндеттемелер	6,651,043	6,651,043	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгеріс жиыны			(25,083,571)

Бұдан әрі әділ құн бойынша осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікте көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

Әділ құны олардың ағымдағы құнына шамамен тең болатын активтер

Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болады. Бұл рұқсат талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Тұрақты мөлшерлеме және өзгермелі мөлшерлеменен қаржы құралдары

Биржада бағасы белгіленетін борыштық құралдар жағдайында әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделеді. Баға белгіленбеген борыштық құралдар жағдайында ұқсас шарттары мен несиелік тәуекелі бар борыштық құралдар үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңін ескере отырып, ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

Клиенттерге берілген несиелер бойынша болашақ ақша ағындары ҚРҰБ жариялаған статистикалық деректер негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге берілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін қолданылды. Банктерге берілген несиелер бойынша болашақ ақша ағындары Қазақстан қор биржасының кірістілік қисығы сияқты барлық байқалатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, капиталды ұлғайту моделін пайдалана отырып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша орташа нарықтық мөлшерлеме жылдық 17.20%-дан 21.60%-ға дейін (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан – жылдық 19.70%-дан 23.20%-ға дейін) құрады.

Қаржылық есептілікте әділ құны ашылатын міндеттемелер бойынша болашақ ақша ағындары Bloomberg жариялаған өтеу мерзіміне түзетілген Қоғамның рейтингі үшін Қазақстандық қор биржасының кірістілік қисығы және несиелік спрэд сияқты барлық байқалатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, капиталды ұлғайту моделін пайдалана отырып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша тартылған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін пайдаланылатын нарықтық мөлшерлеме жылдық 12.95%-дан 14.10%-ға дейін (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 14.74-18.25%) құрады. Болашақ ақша ағындарына негізгі қарызды және негізгі қарызға қолданылатын келісімшарт бойынша пайыздық мөлшерлеменен есептелген пайыздарды өтеу кіреді.

20. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Қоғамның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі Қоғамның өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша өтімділік тәуекеліне қатысты 2023 жылғы 31 желтоқсаннан бастап елеулі өзгерістер болған жоқ. 2024 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Қоғам валюталық тәуекелге ұшырамайды (аудиттелмеген) (2023 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдары, пайыздық мөлшерлемелер және акциялар бағалары Қоғамның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер етеді. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қаупінен, кірістілік қисығының тәуекелінен және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және нақты өзгерістерге және нарықтық бағалар мен валюта бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгеруіне әсер ететін пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге бейімділіктің қолайлы параметрлері аясынан шықпауын басқару

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге*

және бақылау болып табылады. Тәуекелдерді басқару департаменті нарықтық тәуекелді басқаруға жалпы жауапты. Қоғам қаржы құралдарына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдерін, валюталық позицияны, шығындар лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін болғандықтан туындайды. Қоғамның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тіркелген болып табылады. Есепті кезеңде Қоғамның пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупіне ұшырауында айтарлықтай өзгерістер болған жоқ.

21. Сегменттік есеп

Қоғамның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Қоғамның активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және Қоғам Қазақстан Республикасында жүргізілетін және онымен байланысты операциялардан кіріс алады. Операциялық шешімдер қабылдауға жауапты тұлға Қоғам жағдайында Басқарма төрағасы болып табылады, Қоғам туралы ақпаратты тек тұтастай алады және қарайды.

22. Байланысты тараптармен операциялар

24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» ХБЕС-қа сәйкес тараптар байланысты болып саналады, олардың біреуі екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе айтарлықтай дәрежеде ықпал етуге мүмкіндігі бар. Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешкен кезде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны ескеріледі. Байланысты тараптар байланысты емес тараптармен жасалуы мүмкін емес мәмілелер жасай алады. Мұндай мәмілелердің бағасы мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы бағалар мен мәмілелер шарттарынан өзгеше болуы мүмкін. Қазақстан Республикасының Үкіметі акционер арқылы Қоғамның қызметін бақылайды және оған елеулі ықпал етеді.

Есепті кезеңнің соңындағы байланысты тараптармен жасалатын операциялардың сальдосы, сондай-ақ шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде келтірілген:

	<i>2024 жылғы 31 наурыз (аудиттелмеген)</i>				
	<i>Мөлшерле ме (%)</i>	<i>Акционер</i>	<i>Еншілес кәсіпорындар</i>	<i>Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар</i>	<i>Мемлекетпен байланысты ұйымдар</i>
Активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	–	–	–	89	188,947,154
Клиенттерге берілген несиелер	5.00	–	16,169,751	–	–
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер	–	–	–	–	3,726,476
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	–	–	167,470,014	–	–
Басқа активтер	–	–	–	–	73,184
Міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	0.28-10.00	81,579,501	–	–	–
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	0.01	–	–	–	177,107,366
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01-1.00	–	–	–	187,354,111
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10-15.00	88,880,039	–	–	72,243,878
Дивидендтер бойынша берешек	–	–	–	–	–
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	–	–	–	12,030,660
Мемлекеттік субсидиялар	–	–	–	–	23,598,767
Басқа міндеттемелер	–	–	–	–	486,260

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде**

мың теңге

	2023 жылғы 31 желтоқсан				
	Мөлшерлеме (%)	Ақционер	Еншілес кәсіпорындар	Ақционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	Мемлекетпен байланысты ұйымдар
Активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	–	–	–	175,228	76,338,950
Клиенттерге берілген несиелер	5.00	–	16,877,786	–	–
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер	–	–	–	–	2,136,597
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	–	–	167,470,014	–	–
Басқа активтер	–	–	–	–	6,659
Міндеттемелер					
Ақционер алдындағы берешек	0.28-10.00	81,093,012	–	–	–
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	0.01	–	–	–	77,340,798
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01-1.00	–	–	–	188,524,346
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10-15.00	88,709,527	–	–	71,996,377
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	–	–	–	12,030,660
Мемлекеттік субсидиялар	–	–	–	–	22,734,825
Басқа міндеттемелер	–	–	–	–	3,698,535

	2024 жылғы			
	31 наурызда аяқталған үш айда (аудиттелмеген)			
	Ақционер	Еншілес кәсіпорындар	Ақционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	Мемлекетпен байланысты ұйымдар
Ақша қаражаттары және олардың баламалары бойынша пайыздық кірістер	–	–	–	–
Клиенттерге берілген несиелер бойынша пайыздық кірістер	–	549,843	–	–
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(1,757,614)	–	–	(8,832,096)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(2,463,788)	–	–	(1,886,672)
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	–	2,026	10	–
Басқа операциялық шығыстар	–	–	(10)	–
Басқа кірістер, нетто	–	–	–	13,792,485
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	–	–	–	(107,155)

	2023 жылғы			
	31 наурызда аяқталған үш айда (аудиттелмеген)			
	Ақционер	Еншілес кәсіпорындар	Ақционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар	Мемлекетпен байланысты ұйымдар
Ақша қаражаттары және олардың баламалары бойынша пайыздық кірістер	–	–	–	–
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер	–	16,096	–	–
Клиенттерге берілген несиелер бойынша пайыздық кірістер	–	685,304	–	–
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(1,873,357)	–	–	(10,188,819)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(2,630,224)	–	–	(1,886,145)
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	–	1,062	–	–
Басқа операциялық шығыстар	–	–	–	–
Басқа кірістер, нетто	–	–	–	20,906,350
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	–	–	–	(104,525)

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2024 жылдың 31 наурызында аяқталған үш айлық кезеңде***мың теңге**Аға басшы персоналға сыйақы*

Аға басшы персоналға сыйақы келесі позицияларды қамтиды:

	<i>31 наурызда</i>	
	<i>2024 жыл</i>	<i>2023 жыл</i>
	<i>(аудиттелмеген)</i>	<i>(аудиттелмеген)</i>
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	35,216	31,259
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	4,686	4,676
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	4,411	2,932
Аға басшы персоналға сыйақы жиыны	44,313	38,867

23. Капиталдың жеткіліктілігі

Қоғам өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Қоғам капиталының жеткіліктілігі ҚРҰБ белгілеген басқа әдістерді, нормативтерді пайдалана отырып бақыланады.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толық орындады.

Қоғам үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты - капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын қамтамасыз ету мен қызметті жүзеге асыру және акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары несиелік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерін сақтау.

Қоғам өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер аясында түзетеді.

ҚР ҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын ұйымдардан активтердің кемінде 6% мөлшерінде 1 деңгейдегі (k1) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін сақтауды талап етеді; капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2) тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 6% мөлшерінде; капитал жеткіліктілігінің жалпы коэффициенті (k1-3) тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 12% мөлшерінде.

2024 жылғы 31 наурыздағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Қоғам капиталының жеткіліктілік коэффициенттері келесідей болды:

	<i>2024 жылғы</i>	<i>2023 жылғы</i>
	<i>31 наурыз</i>	<i>31 желтоқсан</i>
	<i>(аудиттелмеген)</i>	<i>(аудиттелмеген)</i>
1-деңгейдегі капитал	431,210,281	410,249,916
2-деңгейдегі капитал	13,299,024	20,936,654
Капитал жиыны	444,509,305	431,186,570
Тәуекелді ескере отырып өлшенген активтер	890,353,774	846,531,479
Шарттық және шартты міндеттемелер	80,473,802	78,014,122
Операциялық тәуекел	42,749,259	40,368,934
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	36.46%	38.24%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	44.42%	44.37%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	27.33%	27.33%